

ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

PREZES

Jan Gogolewski

Warszawa, 14 maja 2024 r.

Pan Jacek Tomczak

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

NR/JR/05/01/2024

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 16 kwietnia 2024 r., znak DDR-VI.0210.2.2023 Związek Rzemiosła Polskiego przedstawia uwagi do projektu ustawy o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Uwagi ogólne

Idea certyfikacji i powszechnego dostępu do bazy certyfikowanych wykonawców wydaje się słuszna. Projekt jest spójny i obejmuje kluczowe kwestie przedstawione w jego uzasadnieniu i ocenie skutków regulacji, choć ostatecznej oceny będzie można dokonać dopiero po zapoznaniu się z rozporządzeniami wykonawczymi, określającymi szczegółowo procedurę przyznawania certyfikatów. W opinii Związku Rzemiosła Polskiego szczególnie ważnym jest by rozporządzenie wykonawcze do ustawy uwzględniało zasadę "Think Small First", by projektowane regulacje były dostępne i powszechnie wykorzystywane przez firmy rzemieślnicze i inne małe i mikro przedsiębiorstwa, dla których klarownie napisane, proste procedury nadawania certyfikatów uwzględniające uwarunkowania ich działalności mają kluczowe znaczenie.

Otwartym pozostaje nadto pytanie, czy rzeczywiście projektowane przepisy stworzą narzędzie, z którego wykonawcy będą chcieli korzystać wobec jego fakultatywności. Z drugiej strony narzucenie takiego obowiązku też nie byłoby dobrym rozwiązaniem. Nawet jeśli wykonawcy nie przekonają się do certyfikacji, to ustawa i rozporządzenia mogą pomóc samym zamawiającym ujednoczyć procedury, jako że będą oni mogli korzystać ze zestandaryzowanych narzędzi określających przyznawanie certyfikatu, które będzie można stosować także dla ustalania procedur przy zleceniu poszczególnych zamówień.

Uwagi szczegółowe

1. Do art.10 ust. 3 projektu

Z projektowanego artykułu nie wynika jasno czy w przypadku, gdy wykonawca przestanie spełniać warunki jego wydania, a certyfikat nie straci ważności, nie zmieni się jego treść i czy certyfikat pozostanie ważny we wcześniej przyjętym brzmieniu. Wydaje się ważne, by z

treści certyfikatu wynikało, czy wykonawca spełnia warunki jego udzielenia, nie zaszyły obligatoryjne lub fakultatywne przesłanki wykluczenia, czy też certyfikat jest przyznany na podstawie art. 22 projektu. Zamawiający powinien mieć wgląd do takich informacji i być świadomy co do podstawy na jakiej certyfikat zachowuje ważność.

Nadto wydaje się, że zapis art. 22 projektu jest kontrowersyjny, gdyż zawiera element uznaniowy (art. 22 ust. 2: „podmiot certyfikujący ocenia czy podjęte przez wykonawcę czynności, o których mowa w ust. 1, są wystarczające do wykazania jego rzetelności, uwzględniając wagę i szczególne okoliczności czynu wykonawcy. Jeżeli podjęte przez wykonawcę czynności, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające do wykazania jego rzetelności, odmawia się udzielenia certyfikacji niepodlegania wykluczeniu”), podczas gdy katalog czynności zawarty w art. 22 ust. 1, które wykonawca ma spełniać łącznie, jest mało konkretny i pozwala na różną interpretację. Wydaje się, że w takim przypadku oceny ważności certyfikatu dokonywał podmiot odpowiedzialny za jego przyznanie.

Wobec powyższego proponuje się nadanie art. 10 ust. 3 projektu następującego brzmienia:

Certyfikacja nie traci ważności w przypadku, gdy wykonawca przestał spełniać warunki jej udzielenia w zakresie potwierdzenia braku istnienia podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 Prawa zamówień publicznych lub podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 2-5 i 7-10 tej ustawy, jeżeli wykonawca udowodni, że spełnił łącznie przesłanki określone w art. 22 ust. 1.

2. Do art. 11 ust.1. projektu

W artykule 11 powinno się doprecyzować określenie „bieżących czynności” poprzez ustalenie w jakich odstępach czasu podmiot certyfikujący powinien weryfikować certyfikaty i wykonawców, którym certyfikat został wydany lub też powinno się uzupełnić zapis tego artykułu poprzez wskazanie, że podmiot certyfikujący przeprowadza weryfikację po powzięciu informacji, że może zachodzić jakakolwiek niezgodność lub nieprawidłowość w postępowaniu certyfikowanego podmiotu.

3. Do art. 18. ust. 2 projektu

W przypadkach, w których wydanie certyfikatu zależy od pozytywnej weryfikacji składek, podatków lub opłacenia innych należności, złożenie oświadczenia wskazanego w ust. 2 artykułu 18 powinno być obligatoryjnie przeprowadzane podczas bieżących czynności sprawdzających, o których mowa w art. 11 projektu.

4. Do art. 109 ust. 1 pkt 7-10 projektu

Pierwsza grupa podstaw wykluczeniowych wynika z zapisów zawartych we właściwych rejestrach (ZUZ, KRK, danych urzędów skarbowych, itd.), co umożliwi stosunkowo łatwą weryfikację przez jednostkę certyfikującą. Natomiast certyfikacja prowadzona zgodnie z zapisami art 109 ust. 1 pkt 7-10 budzi poważne wątpliwości, jako że nie wiadomo na jakiej podstawie podmiot certyfikujący miałby wystawiać certyfikat we wskazanych w tych punktach przypadkach.

Zastrzeżenia pojawiają się również co do okresu certyfikatu dla pierwszej grupy podstaw wykluczeniowych, gdyż o ile na dzień wydania certyfikatu można stwierdzić, że wykonawca

nie podlega wykluczeniu (nie został skazany, nie zalega z opłatami podatków, itp.), nie wiadomo jaka miałyby być podstawa przyznania certyfikatu ważnego np. 3 lata. Jest to istotne w kontekście domniemania wynikającego z art 8 projektu. Przykładowo, z certyfikatem wydanym w maju 2024 r. ma się wiązać domniemanie, że wykonawca, który będzie występować w przetargu ogłoszonym w grudniu 2026 r. nie zalega z podatkami. Zgodnie z tym przepisem ciężar uzasadnionych wątpliwości ma spoczywać na zamawiającym, który powinien zawiadomić jednostkę certyfikującą o powstałych wątpliwościach. Tak więc z jednej strony certyfikat wiąże zamawiającego, gdyż został wydany przez właściwy podmiot akredytujący, z drugiej zaś zmusza zamawiającego do zachowania czujności i bieżącej weryfikacji jego aktualności oraz zgłaszania wątpliwości co do prawdziwości okoliczności stwierdzonych certyfikatem. W efekcie, zamawiający mogą opierać się na domniemaniu ważności certyfikatu w oparciu o zapis art 8, przez co nie będą zgłaszać swoich wątpliwości sprawiając, że podmiot certyfikujący nie będzie mieć podstaw do ich weryfikacji. Tak skonstruowane zapisy projektu mogą sprawić, że większą wiedzą, że certyfikat z jakis powodów nie powinien być wydany, będą dysponować firmy konkurencyjne w stosunku do certyfikowanego wykonawcy, co z kolei może stwarzać zagrożenie, że zamawiający będą zarzucani przez wykonawców przetargów publicznych, składających mniej korzystne oferty, dokumentami mającymi na celu podważanie aktualności certyfikatu podmiotu wyłonionego do realizacji określonego zamówienia publicznego.

Dodatkowo poddajemy pod rozważenie celowość wydawania certyfikatów przez podmioty prywatne, z uwagi na interes takiego podmiotu w uzyskaniu wynagrodzenia za wystawienie certyfikatu. Wydaje się, iż certyfikacją podmiotów biorących udział w przetargach publicznych powinny zajmować się podmioty państwowe, które dają rękojmię należytego wykonania tego rodzaju zadania.

Z wyrazami szacunku,

Z wyrazami szacunku
Jana Gogołowska